

3. jaanuar – Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev

Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev, 3. jaanuar, ei ole Eesti Vabariigi riigipüha, isegi mitte riiklik tähtpäev, vaid lihtne lipupäev.

Vabadussõjas võidelnute mälestuspäeval peaksime austatama Eesti iseseisvuse eest võidelnuid ja selles suhteliselt ebavõrdses sõjas langenud vapraid mehi, naisi ja koolipoisse. Me anname au meile appitõtanud välisriikide vabatahtlikele ja eraisikuile, kes võitlesid õlg õla kõrval meie üksustega. Nii võitles Soome vabatahtlikest moodustatud major Martin Ekströmi üksikpataljon Viru rindel ja kolonel Hans Kalmi rügement "Põhja Pojad" lõunarindel. Sadu vabatahtlike tuli meile appi ka Rootsist ja Taanist. Selles sõjas polnud me õnneks päris üksi ja see tõstis ka meie võitlejate võitlusvaimu. Suurbritannia valitsus andis Eestile relvastust ja varustust ning saatis appi laevastikeskaadri, mis tegutses Soome lahel ka 1919. aastal, rünnates muuhulgas Nõukogude Venemaa Balti laevastiku baasi Kroonlinnas, ning vallutas punalaevastikult destroyerid "Spartak" ja "Avtroil", mis anti Eesti sõjalaevastikule, kus nad said uuteks nimedeks

FOTO: Ain Peensoo

"Wambola" ja "Lennuk" Kõige vapramalt võitlesid aga meie omad Eesti mehed. Kui sõja alguses novembri-detsembrikuul suutsime vaenuvägedena vastu saata vähem kui 2000 meest pea ühegi suurtükita, siis jaanuariks 1919. a oli mobiliseeritud juba 14 000 meest ning Eesti väed asusid vastupealetungile. Vabadussõja algul oli sõjaväe kõrgeim juht peaminister ja ühtlasi sõjaminister Konstantin Päts, kellele allusid peastabi ülem kindralmajor Andres Larka, operatiivstaabi ülem alampolkovnik Johan

Laidoner ja sisekaitse ülem kindralmajor Ernst Põdder. Detsembrikuul 1918. aastal määras Ajutine Valitsus ametisse Sõjavägede Ülemjuhatajaks Johan Laidoneri, kes oli kõigi Eesti relvajõudude juht kuni Vabadussõja võiduka lõpuni. Kõige kriitilisematel päevadel aprillikuu keskel 1919. aastal, oli Lõunarindel Liivi lahest kuni Pihkva järveni sõjategevusega otseselt seotud kokku 20 000 meest, 44 suurtüki, 4 laia- ja 4 kitsarööpmelist soomusrongi, kes võitlesid punaarmee umbes 30 000 mehe vastu. Neil päevil võitlesid seal

tänapäevalgi tuntud Kuperjanovi partisanide pataljon ja Kalevlaste malev. Suurt paanikat Punaarmee tagalas tekitasid kontradmiral Johan Pitka juhitud meredessantid Soome lahe lõunarannikul. 24. veebruaril 1919. aastal kandis kindral Laidoner Eesti Maanõukogule ette, et vaenlane on Eesti etnilistest piiridest välja aetud. Vastupealetungi käigus võtsid Eesti väed 6000 sõjavangi ja said sõjasaagiks üle 40 suurtüki. Oma viimase katse eestlaste alistamiseks tegi punaarmee 1919. aasta novembris-detsembris, saates Eesti vastu

kaks armeed kokku kuni 60 000 mehega. Siis peeti Viru rindel Vabadussõja ägedaimad lahingud. Nõukogude väed ei suutnud aga eestlaste kaitses läbi murda ning 31. detsembril 1919. a sõlmiti vaherahu. Relvad rindel vaikusid aga alles 3. jaanuaril 1920. aastal kell 10.30. 402 päeva kestnud võitlus lõppes Eesti vägede täieliku võiduga. Au ja kuulsus Eesti Vabadussõjas võidelnuile.

Nendest lahingutest on möödunud 95 aastat. Selle ajaga on paljud maailmas muutunud. Tollasest Nõukogude Venemaa täitanud ja alarelvastatud armeest on saanud maailma üks võimsamaid ja nende riigijuhtide soov uuesti Baltimaad vallutada pole kuhugi kadunud.

Mälestuspäev Karksi-Nuias

Seistes 3. jaanuaril Karksi-Nuias Vabadussõjas langenute mälestussamba jalamil, tuled tahes-tahtmatult mõttele, kas tõesti on meie rahvas nii ükskõikne, või on kõik juba unustanud, kuidas saavutati murrangulistel aastatel eelmise sajandi teise kümnendi lõpus vabadus ja Eesti iseseisvus? See, mis täna

on paljudele vist iseenesest mõistetav, ei pruugi seda olla enam homme, sest „rohelist mehikesed“ ei maga, vaid ootavad võimalust ja käsku hävitada see neile nii ebameeldiv väike „fašistlik“ Eesti Vabariik.

Kaitseliidu Sakala Maleva Karksi malevkonna esindus koos Karksi valla esindusega korraldasid tagasihoidliku kokkutuleku ja asetasid küünlad ning lillekimbu Vabadussõja mälestussambale. Aualves seisid kaitseliitlased, Naiskodukaitse ja Kaitseliidu noorteorganisatsioonide esindajad. Siinkohal tänan kõiki neid, kes täitsid oma kodanikukohust ja võtsid vaevaks kohale tulla. Suur tänu meie kirikutele millede kellade helin kuulutas meile taas meie Vabadussõja lahingutegevuse lõppu. Tänu EAOK koguduse Karksi-Nuia kirikhärrale Heino Luigele ja EELK Karksi koguduse kirikhärrale Raimond Vaherile, kes seda aitasid korraldada. Tänu fotograafile härra Ain Peensoole ja kõigile neile kohalikele elanikele, kes asetasid mälestussambale lilleõie või küünla.

ANTS KALAM

Kaitseliidu Sakala Maleva Karksi malevkonna teavituspääl

Kuidas Viljandis Vabadussõjas osalenute mälestuspäeva tähistati

3. jaanuari hommikul, aastal 2015, kella 10 paiku hakkas Viljandi Riia maantee kalmistu idapoolseesse serva, kus paikneb Vabadussõjas langenute ja lahingutes osalenute kalmistuosa, vaatamata suht libedale kalmistuteele, kogunema inimesi. Tulid kohale Viljandi maavalitsuse ja Omavalitsuste Liidu ja Viljandi linna volikogu ning linnavalitsuse esindajad, Kaitseliidu Sakala Maleva inimesed, Muinsuskaitse Seltsi juhid ja liikmed, eakad Eesti Sõjameeste Sakala Ühingu senior-sõjamehed, Eesti Eruohvitseride Kogu ja Eesti Reservohvitseride Kogu liikmed, Eesti endise Piirivalveameti veteranid, linnavolikogus esindatud erakondade esindajad, mitmete Viljandi seltskondlike organisatsioonide esindajad ja ka lihtsad linnakodanikud, kokku üle poolesaja inimese, et avaldada austust nende vapratele, nüüdseks juba ammu Toonela teedel marssijatele, kes töid Eesti Vabadussõjas meile

võidu ja koos sellega ka vabaduse ja iseseisva riigi, mida õnnestus pisut üle 22 aasta ehitada ja arendada ning jõuda mitte just Euroopa viie rikkama riigi hulka, kuid siiski mitte jääda ka viie vaesema riigi hulka. Vaatamata kõledale talveilmale olid kohale tulnud ka tublid puhkpillimehed, et seda sündmust helidega ilmestada. Kohaletulnud asetasid lilli ja küünlaid kalmistu tähise ette, millel on suurelt kivisse raiutud numbrid ja tähed „1918–1920 VABA EESTI EEST“. Selle tähise ees ja kõrval seisid aualves vormiriietes kaitseliitlased, naiskodukaitsejad, kodutütred ja noorkotkad. Kui kellaosutid olid liikunud 10.30 peale hakkasid helisema kahe Viljandi kiriku kellad, kaitseliitlased võtsid valvelseisangu ja andsid au ning teised kokkutulnud langetasid minutilises leinas pea sangarite mälestuseks. Kui kellade helin oli vaibunud pidas lühikese palvuse Kaitseliidu Sakala

Maleva kaplan, pillimehed lasid kuuldavale paar asjakohast muusikapala ning seejärel pidasid lühikesed, mõneminutilised kõned maavalitsuse ja Viljandi linna esindajad, Muinsuskaitse Seltsi esindaja ning ka paar julgemat linnakodanikku. Sellega oli seekordne mälestustseremoonia jõudnud lõpule. Kaitseliidu Sakala Maleva ohvitser tänas kokkutulnud osavõtu eest ja soovis, et see tähelepanuväärne päev leiaks sama väarikat tähistamist igal aastal. Seejärel liikusid enam osalenute Viljandi lossimägede poole, kus praeguse Pärimusmuusika Aida lähedale on püstitatud monument võiduka Eesti Vabadussõja ülemjuhatajale, Viljandi linna aukodanikule, kindral Johan Laidonerile. Monumentile asetati samuti lilli ja süüdati küünlaid ning peeti paar-kolm lühidat päevakohast

kõnet. Siis olid kellaosutid liikunud juba pea poole kaheteistkümnne peale ja kokkutulnud hakkasid liikuma igaüks oma toimetusi tegema. Oli ilus laupäeva hommik, ehkki ilma poolest mitte kõige meeldivam. Nii see oli ...

... JAH OLI! ...

... kahjuks vaid allakirjutanu ettekujutuses, tema vaimusilma ees.

Tegelikkus

Tegelikult oli asi hoopis teistsugune. Tõsi on see, et ilm oli kõle ja kalmistutee libe, sest külm oli jääkaanega katnud ka teerada ääristava lume ning edasiliikumine Ugala teatri juurest Vabadussõjas langenute ja osalenute kalmistuosa oli üsna vaerarikas. Tavalise 3-4 minuti asemel võttis see aega poole rohkem ühele ainsale hingelisele, kes kella

10.20 paiku liikus nimeetatud rajal. Ei olnud aga ainsatki hingelist seal, kuhu kõndija jõudis. Ei olnud ainsatki küünalt ega ainsatki lilleõit või rohelist oksakest kaunistamaks püha paika. Tõsi teiselt poolt tulid tõesti korraaks kaks Riia maantee kalmistu töötajat vaatama, milline on kalmistu teede olukord ja peale oma pilgu pealeheitmist pöörasid ringi ning läksid tulnud teed tagasi. Nii sai sihtkohta jõudnu rahulikult süüdata küünla ja asetada selle ülalnimetatud mälestustähise ette. Ainsana sel hetkel. Kui mõni minut peale kella 10.30 (allkirjutanu ajamõõtjaga võrreldes) hakkasid helisema Jaani ja Pauluse kiriku kellad, andis üksik rändaja kaitseväge kombe kohaselt au neile, kelle põrm puhkab selles mullas või kelle vaim on seotud selle paigaga. Saatemuusikaks vaikne tuul. Ka järgneva paarikümne minuti jooksul ei liikunud Vabadussõjas langenute kalmistuosa enam ainsatki hinge.

Ja siis tõepoolest, liikus ka see üksik rändaja Viljandi lossimägede poole, kindral Johan Laidoneri mälestusmärgi juurde. Uudishimust. Kahjuks ei olnud seegi rändaja nii ettenägelik, et oleks varunud tol päeval endaga kaasa kaks küünalt. Nii jäigi vist kindrali hobuse ninaesine seekord soojendamata. Isegi heinu polnud sinna keegi toonud, lilledest või muust kaunistusest rääkimata. Jäi üle vaid anda ka kindrali vaimule au ja vaadata, kuidas mälestusmärgi kõrvale seatud lipuvardasse heisatud sini-must-valge vinges talvetuules vikingilaeva purje meenutades lehvis. Ei olnud abi ka mitminutilisest ootamisest. Kaaslast ei ilmunud. Nii oli see Viljandis, 3. jaanuaril, aastal 2015.

Üksik rändaja oli major

REIN KIKAS

Ei olnud aga ainsatki hingelist seal, kuhu kõndija jõudis.

Kaitseliit ja politsei jätkavad koostööd

22. detsembril uuen-
dasid Viljandi politseijaos-
kond ja Kaitseliidu Sakala
Malev koostöökokkule-
pet. 2015. aasta olulisemad
ettevõtmised koostöölepe
kohaselt on politsei poolt
võimalus kaasata vajaduse
korral kaitseliitlasi ava-
likku korda ja liiklustur-
valisust tagama. Lisaks
võib Sakala malev osutada
Viljandi politseijaoskon-
nale abi ressursimahuka-
te politseioperatsioonide
lahendamisel. Poolte ühist
tegevust reguleerib poliit-
sei ja Kaitseliidu maleva
vaheline lepe, mis võimal-
dab sündmustele kiiremini
reageerida.

Lepe kohaselt kavan-
datakse ka ühiseid ette-
võtmisi Naiskodukaitse
ja politsei naisühendu-

Ahto Alas, Tarmo Kohv ja Künter Pedosk.

se poolt. Korraldatakse
Viljandimaa jõustruktuu-
ride turniir võrkpallis ning
nähaakse ette politseini-
ke osavõtt Sakala maleva
poolt korraldatavatest las-
kevõitlustest. Lisaks pakub

politsei Sakala malevale
abi 23. juunil korraldatava
maakaitsepäeva planeeri-
misel ja korraldamisel.

Endiselt korraldatakse
ühiseid õppepäevi ja
täiendusõpet abipolitsei-

kele ning aasta lõpu poole
toimub suurem ühine
õppus Viljandi politseijaos-
konna politseitöötajate ja
Sakala maleva kaitseliitlas-
te osavõtul.

Venemaa uus sõjaline doktriin ajab segi põhjused ja tagajärjed

Venemaa üritab oma-
enda agressiooni õigustada,
ajades oma uues sõjalises
doktriinis segamini põhjused
ja tagajärjed ning nimetades
NATO peamiseks ohuks,
ütles Leedu kaitseminister
Juozas Olekas. Minister nime-
tas Vene presidendi Vladimir
Putini poolt reedel allkir-
jastatud dokumenti «2010.
aasta doktriini muganduseks
vastavalt Venemaa tegude
ning demokraatlike riikide
reaktsiooniga neile» ning
lisas, et Moskva üritab dokt-
riiniga väita, et Venemaal
on olemas «läänemaailma

omadele alternatiivsed väär-
tused». Dokument nimetab
Venemaa jaoks peamiseks
ohuks NATO sõjalise potentsiaali
tugevdamist, alliansile
üleilmsete ülesannete võtmist
ning organisatsiooni sõjali-
se taristu laiendamist Vene
piirideni. Leedu kaitsemi-
nistri sõnul üritab Venemaa
näidata NATO täiendavaid
julgeolekumeetmeid Ida-
Euroopas põhjusena, kuigi
tegelikult on olukord täp-
selt vastupidine. «See on
nagu vankri rakendamine
hobuse ette. Kui NATO ei
rakendanud lisameetmeid,

militariseerisid nad Venemaa
lääneosa Kaliningradi oblasti
ja annekteerisid naabermaad.
Ja nüüd, kui NATO tugevdab
kaitse- ja heidutusemärgil
võimekust, üritavad nad
öelda, et see ongi põhjus,
miks nad tungisid kaheksa
aasta eest Gruusiasse ja nüüd
Ukrainasse. Põhjus ja tagajärg
on täielikult segi aetud,»
ütles Olekas BNSile. Leedu
kaitseminister rõhutas ka
siseohutuse esiletõstmist dokt-
riinis, mille põhjuseks võib
tema sõnul olla «hirm oma-
enda rahva ja kodanike reakt-
siooni ees, mis on suunatud

praeguse valitsuse vastu». Esimest korda märgitakse
doktriinis, et Venemaa võib
kasutada «strateegilise hei-
dutusmeetmena» täppisrelvi.
Dokument ei täpsusta, millal
ja kuidas võib Moskva seda
teha. «See on katse näidata, et
Moskva ei pruugi rünnata ta-
vamõistes, vaid võtta sihikule
teatud võtmeobjektid. Me
valmistume kõigiks sääras-
teks sammudeks, kui peame
oma territooriumi kaitsma,»
ütles Olekas.

Kaitseminister kohtus Läti, Leedu ja Poola kolleegidega

11. ja 12. detsemb-
ril 2014 kohtusid Lätis
Cesises, Eesti, Läti, Lee-
du ja Poola kaitseminist-
rid, et arutada piirkonna
julgeoleku olukorda ning
edasist omavahelist koostööd.
Seekordse regulaarse
kaitseministrite kohtumise
põhiteemaks oligi regio-

naalne julgeoleku olukord
ja arengud Ukrainas ning
sellest lähtuva vajaliku
ühistegevuse arendamine.

Kaitseminister Sven
Mikser arutas koos kollee-
gidega NATO Wales'i tipp-
kohtumisel vastuvõetud
valmisoleku tegevuskava
(*Readiness Action Plan* -

RAP) elluviimisega seotud
küsimusi, Balti riikide oma-
vahelist kaitsekoostööd ja
Põhjala riikidega seotud
koostööd ning ühiste õp-
puste korraldamist. Kohtu-
misest võtsid osa ka kolme
Balti riigi kaitsevägede
juhatajad ning Poola kaitse-
ministeeriumi ja kaitse-

jõudude juhid.

Eesti, Läti ja Leedu
kaitseministrid kohtuvad
koostöö arendamiseks ja
infovahetuseks regulaarselt
kaks korda aastas. Eelmine
kokkusaamine oli juuni-
kuul Riias.

Sissitegevuse käsiraamat

Äsjased sündmused Ukrai-
nas ja ka varasemad problee-
mid Georgias ehk Gruusias
viivad sageli mõttele, et
kuidas näib tulevik meile
- eestlastele ja väikesele
Eestile.

Tõepoolest, erinevalt eel-
nimetatud riikidest, mis on
meist ka suuremad nii territo-
oriumi, kui rahva arvu poolest,
oleme me pisut teistsuguses
seisundis. Oleme juba 10 aastat
nii NATO kui ka Euroopa
Liidu täisõiguslikud liikmed.
Meile peaks vähemalt teoreetiliselt
laienema meie liitlaste
sõjaline ja poliitiline toetus
ning reaalne kaitse. Hetkel on
koguni liitlaste kaitsevähelased
meie pinnal, nii maaväe kui
õhuväe üksustega. Poliitika ja
teiste riikide kaitse võib aga
vahel olla ka pisut tinglik või
olukorra tõsidust arvestades
liiga aeglane. Arutlevad ju ka
meie tavakodanikud sageli nii,
et kas ikka Ameerika ja Saksa
sõdurid tulevad oma eludega
siia riskima meie väikesele riigi

ja rahva pärast, sest ajalooko-
gemus räägib ju meile, et meid
on ennegi maha müüdud, kui
suurriikide n-õ rahvuslikud
huvid seda on vajanud. Ja
lõpeks ütleb ka vanarahva-
tarkus, et jumal kaitseb seda,
ja seepärast valmistavad jätku-
valt ette ajateenistuses olevaid
noori oma piirivalve sissitük-
kuste võitlejateks. Nende sõja-
lised asjatundjad ja otsustajad
on ajalugu ja selle kogemusi
õigesti mõistnud ja sellest ka
parimad järeldused teinud.

Käesoleva loo kirjutamist
ajendas just üks väike raamat,
mille autoriks on omaaegne
teenekas metsavend ja leppi-
matu rahvuslane Alfred Käär-
mann. Raamat pealkirjaga „Sis-
sitegevuse käsiraamat“ ilmus
aastal 2002 Tallinnas, kirjastuse
Kajalood väljaandel. See on
enam kui 130-leheküljeline
väikeseformaadiline raamat,
milles härra Käärmann enda ja
oma saatusekaaslaste kogemu-
si lakooniliselt ja selgelt edasi
annab. Selle raamatu tarkusi,
soovitusi ja õpetusi tasuks

teada igal kaitseliitlasele, nais-
kodukaitsele, noorkotkale ja ko-
dutütrel. Annaks jumal, et meil
kunagi ei tuleks neid soovitusi
ja kogemusi enam rakendada,
kuid kas meil ikka on kindel
garantii selleks? Rahvatarkus
ütleb, et parem karta kui kahet-
seda. Ka raamatu kirjastaja on
pidanud vajalikuks mainida,
et härra Käärmanni nägemus
sissisõjast on kasulik lugemine
kõigile tulevastele riigikaitse-
tele nii tegevteenistuses kui ka
reservis, nii Kaitseliidus kui
ka koolides. Raamatu lõpus on
ära toodud ka kuueteistkümneme
teeneka metsavenna fotod ja
nimed, keda iseloomustatakse
ütlusega – need mehed ei
alistanud!

Kokkuvõttes tahan öelda,
et sissivõitluseks valmistumine
polegi ehk sugugi paha mõte ja
nii mõnegi asjatundja poolt on
arvatud, et just kaitseliitlastele
sobib see taktika ja viis kõige
paremini. Selleks tuleb seda
ka õppida ja harjutada. Võiks
ehk proovida. R.K.

ÕNNITLEME

Sakala maleva sünnipäevalised jaanuarikuul 2015

Aare Arusoo	75
Jan Kraner	40
Toomas Taimre	40
Liina Ostumaa	30
Andrus Mägi	30
Siim Ojasoo	30

MÄLUMÄNG

Võida meene!

Saada mälumängu vastused toimetuse elektronposti-
aadressile omamaa@kaitseliit.ee

NB! Ära unusta märkida oma nime, kontaktand-
meid ja mälumängu numbrit (numbri leiad mälumängu
nurgast).

Mälumäng 1

1. Nimeta kolm vanimat Kaitseliidu malevat nende
asutamise järjekorras.
2. Keda peetakse Sakala maleva kõige esimeseks
pealikuks? Nimeta: nimi, rahvus, ametikoht ja Viljandis
viibimise asjaolu.
3. Kes on kõige kuulsam Sakala maleva väljaõppe-
instruktor? Nimeta tema täispikk nimi!
4. Mis aastal kinnitas Kaitseliidu Keskjuhatus oma
otsusega Sakala maleva asutamiskuupäevaks
07.09.1917?
5. Sakala malev taasmoodustati 1990. aastal. Nimeta
malevkonnad, mis kuulusid taasloodud Sakala maleva
koosseisu!

Pane tähele!

Ühe Eesti ajalehe internetikommentaare
hulgas ilmus äsja allpool muutmata kujul toodav
KOMMENTAAR:

Maailm toimib Venemaa meelest nii:

1. Venemaal on õigus teha kõike.
2. Venemaal pole ühtegi kohustust, mis Venemaale ei
meeldi.
3. Teistel riikidel pole õigust midagi teha.
4. Kui Venemaa lubab, siis mõnda asja võivad teised
riigid vahel teha ka.
5. Kui mõni riik teeb midagi, mis Venemaale ei meeldi,
on tegemist rahvusvahelise probleemiga ning Venemaal
seega õigus lärmakalt oma arvamust avaldada ja kõik
hukka mõista.
6. Kui keegi midagi Venemaa kohta ütleb, on tegemist
Venemaa siseasjaga, mis pole teiste asi.
7. Kui kellelgi nende reeglite suhtes mingeid vastuväiteid
on, siis on tegemist Venemaa siseasjadesse sekkumisega.

Nendes seitsmes punktis on küllalt tabavalt esile
toodud Venemaa praeguse (aga ka N. Liidu aegsete)
juhtide mõttekäik ja nende käitumise sisu. Venemaa EGO
on tõepoolest selline, mis enam riigi piiridesse ära ei taha
mahtuda. Ilmselgelt lollakas „maailmarevolutsiooni“
idee elab seal edasi nagu tuli tuha all. Kuuldavasti olevat
mingis mõttes selle idee autoriks koguni nende kunagine,
aga paljudele veel tänagi selleks olev, ebajumal tsaar Pee-
ter I. Tegelik ajaloo käik on seni näidanud, et impeeriumid
ei ole osutunud igavesteks. See liit, mille hümni sõnade
kohaselt löi igavesteks suur Venemaa hõim, vaikus hinge
juba kolmveerand sajandi pärast. Üks teine, ajalisel-
piiratud tuhandeaastane Reich, aga pidas vastu vaid tosin
aastat. Rahvatarkus on sageli väga õigesti määratlenud
selliste ambitsioonide saatuse. Suur tükk ajab suu lõhki
ja kes teisele auku kaevab, see ise sinna kukub! Mida
varem, seda parem kõigile.

**Kirjutage meile oma kogemustest
Kaitseliidus omamaa@kaitseliit.ee**